

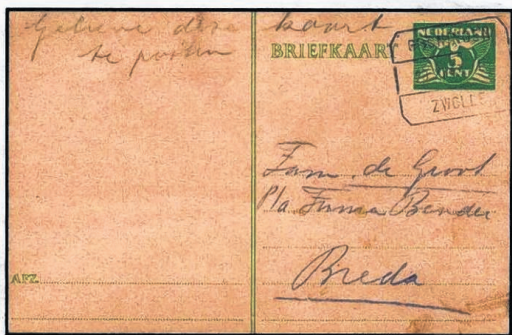
en zij is vermoord'

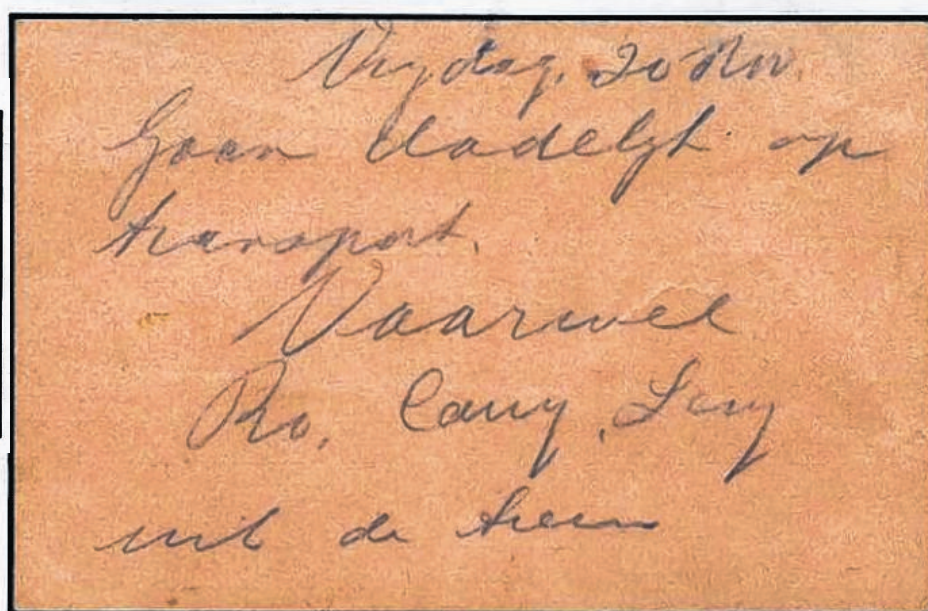
Leny (l) en Carry Goldstein, circa 1938, op school bij het Joodse echtpaar Menco uit de Loopschansstraat, de ouders van Marga Minco.

foto privécollectie Marga Minco

levenstekenen van de Bredase Goldsteins

De laatste groet, uit Westerbork: Vrijdag 20 Nov. Gaan dadelijk op transport. Vaarwel. Ro, Carry, Leny. Uit de trein. De kaart was geadresseerd aan de familie De Groot, de Bredase grootouders van Rachel van Kooij.

tion zullen melden. Zo gebeurt. Onder hen de net 49-jarige Rosa Goldstein-Egger met haar dochttertjes Leny (12) en Carry (10). Vader Sylvain Goldstein (52), een bemiddelde handelsreiziger en bevlogen muziekbeoefenaar, is eind september al naar

Westerbork afgevoerd en, zonder dat zijn familie dat weet, op 22 oktober in concentratiekamp Auschwitz-Birkenau vergast. Niet lang voor de geboorte van Leny waren de Maastrichtse Goldsteins naar Breda gekomen. Het was hun hier goed gegaan.

Ze konden zich een huis op de Wilhelminasingel (nr. 36), buitenlandse vakanties en een concertvleugel veroorloven. De meisjes kenden een zorgloze jeugd. Maar mét de Duitsers kwam de omslag. Sinds 1 september '41 mochten Joodse kin-

deren nog enkel naar de Joodse school. Twee weken later werden Joden uit alle openbare gebouwen én het Valkenberg geveerd. Op 3 mei '42 moesten alle Joodse inwoners vanaf 6 jaar een Jodenster dragen en op 23 juni hun fietsen inleveren bij Openbare Werken aan de Slingerweg. Die zomer werd het huis van de Goldstein door de *Luftwaffe* gevorderd en was de familie genoopt tot inwoning aan de Teteringenstraat (27a). Drie maanden later al was het over voor hen.

Hun laatste levensteken was een haastig gekrabbelde (gefrankeerde) briefkaart - geadresseerd aan Rachel van Kooijs grootouders -, die Rosa Goldstein op 20 november bij Westerbork uit de met 1500 mensen volgestouwde veewagon had gegooid, twee dagen voor haar dood.

De enige Goldstein die, samen met één kleinkind, de oorlog overleefde, was Sylvains moeder. Blind, en gek geworden van verdriet, stierf de 86-jarige Helena Goldstein-Hartog in 1949 in het krankzinnigengesticht van Maastricht.